

Nyhetsbrev April-Juni 2023

Bästa Omtanke2020-deltagare,

Välkommen till det tionde nyhetsbrevet och den andra kvartalsupplagan! I detta nyhetsbrev reflekterar Emma Frans över vad Världshälsoorganisationen WHO:s senaste beslut kring klassificering av covid-19 innebär. Vi presenterar också det nya avsnittet av mini-intervjuserien med Omtanke2020-medarbetare. Du får även mer information om hur det går till när vi inhämtar data från nationella register, eftersom vi just nu förbereder flera forskningsprojekt där vi kommer att använda uppgifter från register och andra studier. Vi berättar också mer om projektet kring vaccination. Slutligen meddelar vi några goda nyheter. Nu kör vi!

Världshälsoorganisationens beslut om klassificering av covid-19

Efter mer än tre år med pandemin meddelade WHO i början av maj att Covid-19 inte längre utgör ett internationellt akut hot mot människors hälsa. Detta beslut grundar sig på rekommendationer från WHO:s expertkommitté, och generaldirektör Tedros Adhanom Ghebreyesus har följt deras råd. Trots detta betyder det inte att vi helt kan ignorera viruset - det är fortfarande närvarande, och vi måste fortsätta hantera det.

I Sverige kan det kännas som att pandemin är avlägsen eftersom restriktionerna försvann för länge sedan och livet har återgått till det normala. Men vi får inte glömma att det fortfarande finns människor som blir allvarligt sjuka eller dör till följd av Covid-19. Vissa lider också av kvarstående sjukdomssymtom.

Detta påminner oss om att en pandemi inte tar slut för att själva viruset försvinner. En pandemi tar slut när smittspridningen når en nivå där den inte längre påverkar hela samhället. Det kan ske genom att befolkningen har uppnått en hög immunitet, genom att effektiva behandlingar har utvecklats, eller genom att viruset genomgår evolutionära förändringar.

Även om vi nu längtar efter att lägga denna tid bakom oss är det viktigt att reflektera över pandemin och dra lärdomar från den. Vi kan aldrig helt förutsäga framtiden, men vi kan vara säkra på att detta inte kommer att vara den sista pandemin som drabbar oss. Genom att våga blicka bakåt kan vi få en bredare förståelse för hur pandemin har påverkat oss och på så sätt stå bättre rustade inför framtida utmaningar.

Miniintervju

Vi fortsätter vår mini-intervjuserie och denna gång kan du läsa några frågor och svar från studiens två systemutvecklare, Fadi Sadek och Michael Boms.

Kan ni beskriva era roller i Omtanke2020-studien?

Vår roll i Omtanke2020-studien är systemutvecklare. Vi utvecklar webbenkäten, hemsidan och databasen som används för att administrera utskicken till deltagare.

Vad tänkte du när du först hörde talas om Omtanke2020-studien?

Fadi: När jag först hörde talas om studien tänkte jag att jag kommer jobba med en viktig studie som handlar om hur covid-19 drabbar psykisk hälsa hos människor i Sverige.

Fadi Sadek

Michael Boms

Michael: Jag tänkte att det skulle vara spännande att jobba med ett så aktuellt ämne och en sjukdom som drabbar hela samhället.

Vad har varit den mest utmanande uppgiften för dig när du arbetat med Omtanke2020?

Fadi: Den mest utmanande uppgiften för mig i studien var att ta upp och ta beslut kring systemutveckling, vilket kräver tekniska lösningar med hög nivå av säkerhet och dataintegritet.

Michael: Det mest utmanande var att få till frågorna och logiken att fungera exakt som det var tänkt.

Vad tycker du är det mest intressanta med studien?

Fadi: Det mest intressanta för mig är att bidra med tekniska erfarenheter och hela tiden utvecklas.

Michael: Utveckla lösningar som behövs för att allt ska fungera.

Omtanke2020:

Studie om psykisk hälsa under
covid-19 pandemin

Karolinska
Institutet

Hur långt tid brukar det ta att få de digitala enkäterna att fungera efter ni har fått listan med frågor?

En stor enkät som denna tar ett par månader att utveckla. Sedan är det ett antal testanvändare som testar enkäten och bidrar med synpunkter och rättelser.

Arbetar ni tillsammans i andra sammanhang också?

Vi arbetar även tillsammans i andra studier med tekniska frågor och systemintegration.

Länkning av data från nationella register

Som vi har beskrivit på hemsidan och i informationstexten av studien, så innebär ditt deltagande att du godkänner att vi länkar dina enkätuppgifter med kodade uppgifter från andra studier (det vill säga om du tidigare har deltagit i en av de studier som vi samarbetar med), samt hälso- och befolkningsregister. Kodningen innebär att det inte går att se vem uppgifterna kommer ifrån. Sammankopplingen av information från ifyllda Omtanke2020-enkäter och uppgifter från register kommer att skötas av de myndigheter som har ansvar för de aktuella registren, medan uppgifter från ditt deltagande i andra studier (så som Lifegene, Karma och Svenska Tvillingsregistret etc) hanteras av ansvariga forskningsgrupper. I båda fallen, så överförs dina uppgifter i kodad form till oss på ett säkert sätt. Vi behöver denna ytterligare information för att kunna förstå varför vi skiljer oss åt när det gäller hur vi reagerar på en pandemi och om covid-19 och dess konsekvenser på vår psykiska hälsa leder till mer långsiktiga effekter på psykisk och fysisk hälsa. Resultaten som vi får på det sättet kommer att vara väldigt användbara för förebyggande arbete under möjliga framtida pandemier. Några exempel på uppgifter vi kommer att inhämta är bland annat:

- Uppgifter om läkemedel som förskrivits och hämtats ut från Läkemedelsregistret, för att ge en bild av sjukdomshistorik och psykisk och relevant fysisk sjukdom under och efter pandemin.
- Uppgifter om sjukdomshistorik och psykisk och relevant fysisk sjukdom under och efter pandemin från Patientregistret.
- Uppgifter om covid-19-relaterad intensivvård, inklusive information om eventuell riskgrupp, från Svenska intensivvårdsregistret.

På så sätt kommer det vara möjligt att jämföra ditt mående innan pandemin med hur din hälsa kan ha förändrats sedan pandemin startade. Länkningen av data med tidigare studier och register sker efter godkännande av Etikprövningsmyndigheten och alla data kommer att vara kodade när de har länkats och hanteras av oss som arbetar med Omtanke2020.

Forskning om vaccination av barn

Inom Omtanke2020 utför vi flera forskningsprojekt som handlar om vaccination. Ismaila Kasseh som är mastersstudent på KI har använt Omtanke2020-data i sitt projekt om vaccination av barn med handledning av Mary Barker som är postdoktor i forskningsgruppen. Här kommer en kort sammanfattning av projektet:

Covid-19-pandemin har haft omfattande effekter globalt, inklusive i Sverige, och viruset sprids snabbt. Vaccination har varit en viktig strategi för att kontrollera pandemin, men många föräldrar har varit tveksamma till att vaccinera sina barn mot covid-19. Därför är det kritiskt viktigt att förstå anledningarna till denna tveksamhet. Frågan undersöktes med hjälp av Omtanke2020-data, där 2 157 föräldrar svarade på frågorna angående sina åsikter om barnens vaccination i åldrarna 12–17 år. Resultaten tyder på att föräldrar som var tveksamma till vaccination av barn mot covid-19 var mindre benägna att delta i vaccinationsprogrammet mot covid-19 när det gäller sina barn. Majoriteten av faktorerna som undersöktes visades inte vara kopplade till tveksamheten till vaccination bland föräldrarna, förutom att ha lågt förtroende för media och att föräldern rapporterade att hen tidigare varit smittad med covid-19. Det är viktigt att adressera föräldrars oro i media och att ge korrekt och tillförlitlig information till föräldrar för att på ett balanserat sätt kunna bemöta tvivel och osäkerhet om barns vaccination mot covid-19.

Goda nyheter

Det så kallade COVIDMENT-samarbetet (vilket Omtanke2020 är en del av) har nyligen tilldelats ytterligare finansiering från NordForsk för att undersöka faktorer kopplade till psykisk hälsa bland ungdomar! Olika Omtanke2020-projekt kommer också presenteras i olika internationella konferenser under sommaren, vilket möjliggör kunskapsspridning bland forskare och beslutsfattare.

Nästa nyhetsbrev

I nästa nyhetsbrev fortsätter vi med miniintervjuerna och rapporterar om spännande pågående projekt. Tills september hittar du aktuella nyheter på Twitter och på vår hemsida!

Omtanke2020:

Studie om psykisk hälsa under covid-19 pandemin

**Karolinska
Institutet**